

Статистичні моделі в маркетингових дослідженнях

Дипломну роботу виконала:

студентка гр. КА-34

Чумак Анна Вадимівна

Науковий керівник:

д.т.н. проф. Бідюк Петро

Іванович

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ

На рекламному ринку України спостерігається стабільне зростання, що виражається, насамперед, в збільшенні кількості рекламодавців і бюджетів, що виділяються на рекламу.

Велика частка бюджету, що виділяється виробником на рекламу, відводиться на розміщення реклами в ЗМІ, то однією з важливих задач відділу маркетингу або рекламного агентства, її обслуговуючого, є ефективне вкладення цих коштів, дослідження і аналіз віддачі рекламної кампанії в ЗМІ.

Ефективне вкладення коштів має повертатися у вигляді охоплення нового сегменту аудиторії і, як наслідок, позитивно впливати на фінансові показники бізнесу. На жаль, в Україні ще недостатньо поширено грамотний розрахунок ефективності рекламних бюджетів.

МЕТА, ОБ'ЄКТ, ПРЕДМЕТ

01 МЕТА

Розробити програмний продукт, за допомогою якого можна визначити оптимальну кількість рекламних публікацій впродовж рекламної кампанії.

02 ОБ'ЄКТ

Медіапланування та аналіз цільової аудиторії

02 ПРЕДМЕТ

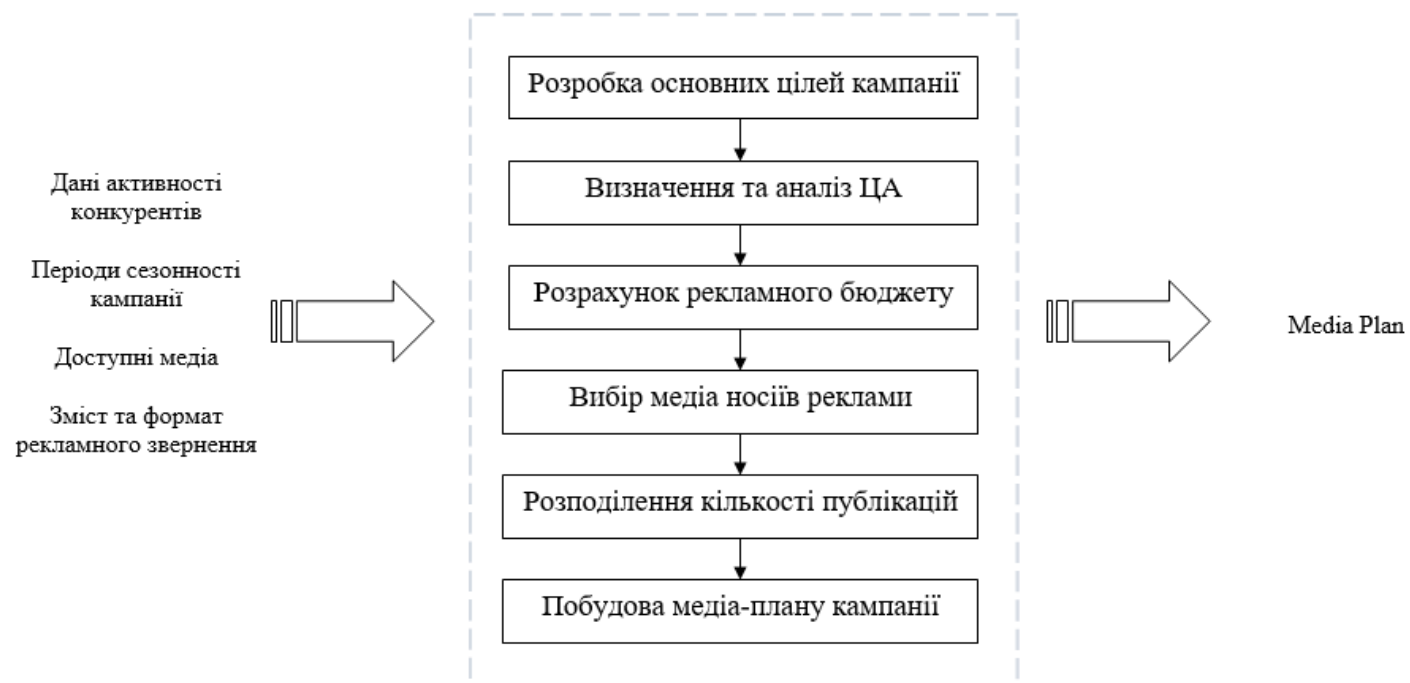
Статистичні моделі та методи медіапланування, методи прогнозування цільової аудиторії

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

- Розглянути та зробити аналіз задач, пов'язаних з медіаплануванням реклами.
- Розробити методику медіапланування реклами (застосувати методи для розрахунку рекламного бюджету компанії, запропонувати модель для розподілення кількості рекламних публікацій).
- Виконати комп'ютерну реалізацію математичної моделі медіапланування.
- Розробити анкету для збору статистичних даних, з метою визначення та прогнозування цільової аудиторії конкретної торгівельної марки.
- Зробити вибір інструментальної платформи для обробки статистичних даних.
- Побудувати математичну модель для прогнозування цільової аудиторії і виконати порівняльний аналіз прогнозів, отриманих кількома методами.
- Виконати організаційно-економічний розділ
- Зробити висновки по роботі.

МЕДІАПЛАНУВАННЯ

це процес постановки і розв'язання проблеми вибору медіа з урахуванням рекламного бюджету, сприяючих охопленню цільової аудиторії найкращим способом.

МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ РЕКЛАМНОГО БЮДЖЕТУ

- Метод розрахунку від готівкових коштів
- Метод розрахунку у процентах до суми продажу
- Метод конкурентного паритету
- Метод розрахунку виходячи із цілей та завдань

Раціональним визначено метод розрахунку - виходячи із цілей та завдань $E_A = p * n_0 * S / S_{\max}$

Показники

де E_A - рекламний бюджет (витрати на рекламу);

$S_{\max}$ - мах рівень обсягу продаж ТМ

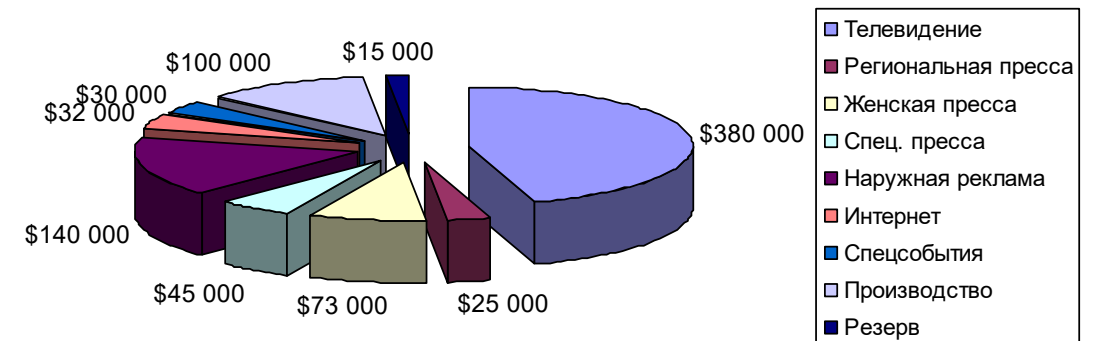
n_0 - кількість GRP для умовно 100% охоплення ЦА

p - вартість однієї рейтингової одиниці

Мета:

S – бажаний рівень обсягу продаж

Бюджет ТМ ARDO

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ РЕКЛАМНОГО ЗВЕРНЕННЯ З ЙОГО НОСІЯМИ

Математична модель **Mediak** ґрунтується на зв'язку між витратами на рекламу і продажем товару.

До переваг моделі належить урахування реального часу, пори року та впливу окремого носія реклами.

Модель потребує знаходження x_{jt} та y_{st} , таким чином, щоб

$$\sum_s \sum_t n_s m_{st} q(y_{st}) \rightarrow \max,$$

якщо

$$y_{st} = \alpha y_{s(t-1)} + \sum_j e_j d_{sjt} x_{jt},$$

$$e_{it} \leq x_{it} \leq u_{it}.$$

$$\sum_t \sum_j c_{jt} x_{jt} \leq B$$

де e_j — вплив вибраного носія j як джерела реклами; x_{jt} — кількість публікацій у вибраному носії j у період часу t .

де y_{st} — корисність експозиції на одну людину в сегменті s у період часу t ;

α — частка від y_{st} , яка зберігається від одного періоду часу до наступного.

m_{st} — середній на одну людину потенціал продажу товару ринкового сегмента s у період t (грошова одиниця / людина / період часу); $g(y_{st})$ — середнє відсоткове відношення очікуваної реакції в сегменті ринку s на час t , досягнутий за вартості експозиції на одну людину y_{st} .

e_{jt} — мінімальна кількість публікацій у вибраному носії j у період часу t ; u_{jt} — максимальна кількість публікацій у вибраному варіанті j в період часу t ; c_{jt} — вартість вибраного варіанта j у період часу t ; B — бюджетне обмеження.

КОМП'ЮТЕРНА РЕАЛІЗАЦІЯ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ MEDIAK

Автоматизоване робоче місце стратега-медіапланера.

Часові варіанти розміщення реклами

Варіанти розміщення рекламної продукції у часовій градації (Модель MEDIAK)

Кількість сегментів	S	5	Задати кількість людей в сегментах
Кількість часових проміжків	T	2	
Кількість носіїв медіа	J	2	
Сезонний показник	K_{jt}	5	Задати сезонні показники
Ймовірність експозиції	H_i		Задати ймовірності
Частина людей, в ринк. сегменті	Q_{sj}		Задати вхідні дані
Кількість публікацій у вибраному носії	X_{jt}		Задати кількості публікацій
Початкова кількість інформації, що збереглася, %	α_o	5	
Середній потенціал продажу товару в сегменті	m_{st}		Задати потенціали
Середня вартість вибраного варіанту публікації	C_{jt}	5	Задати вартості публікацій
Вплив носія, як джерела реклами			Задати впливи носіїв
Бюджет рекламної кампанії	B	45000	

Розпочати роботу

Провести розрахунки

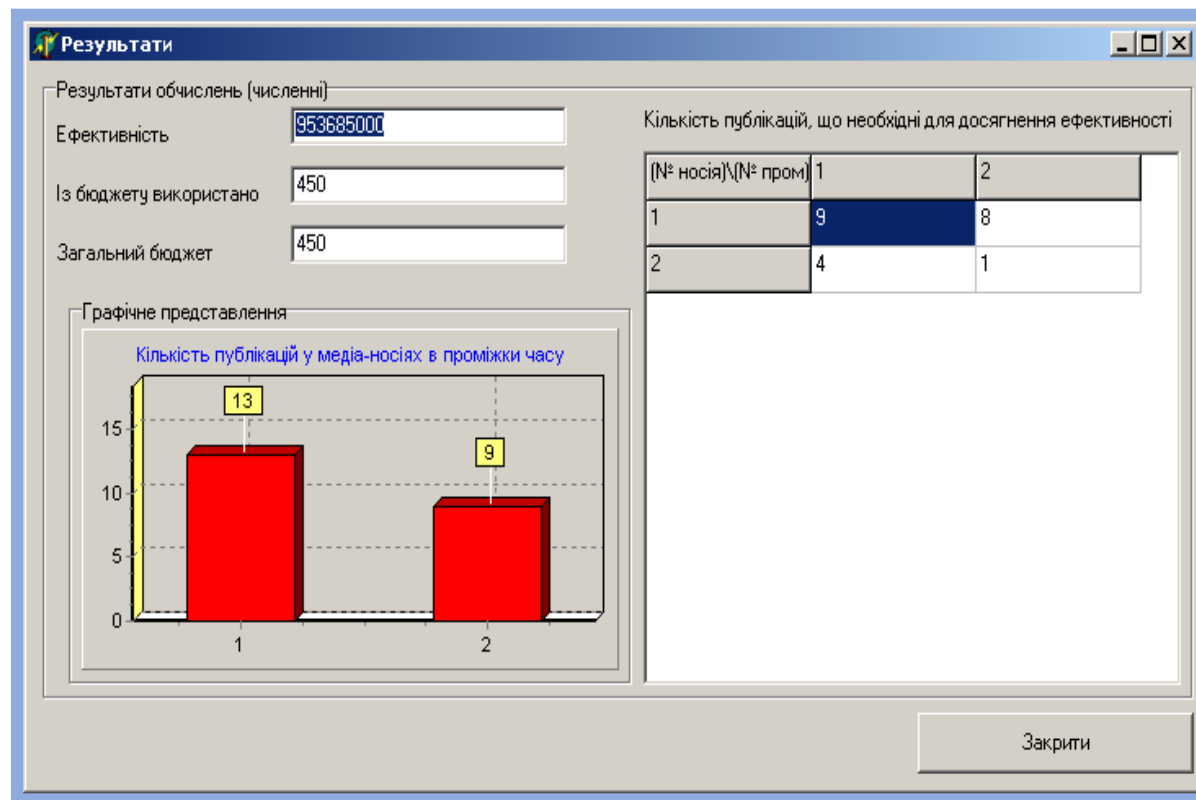
Вхідні дані для TM ARDO:

- кількість ринкових сегментів $S=2$
- часові проміжки кампанії $T=2$ міс.
- $a = 0.75$, визначається емпірично
- обрані медіа-носії – $J=2$ (преса та радіо)
- задається вплив носія, як джерела реклами (преса - 2 б, радіо - 1 б)
- обмеження на бюджет - 450 у.о.

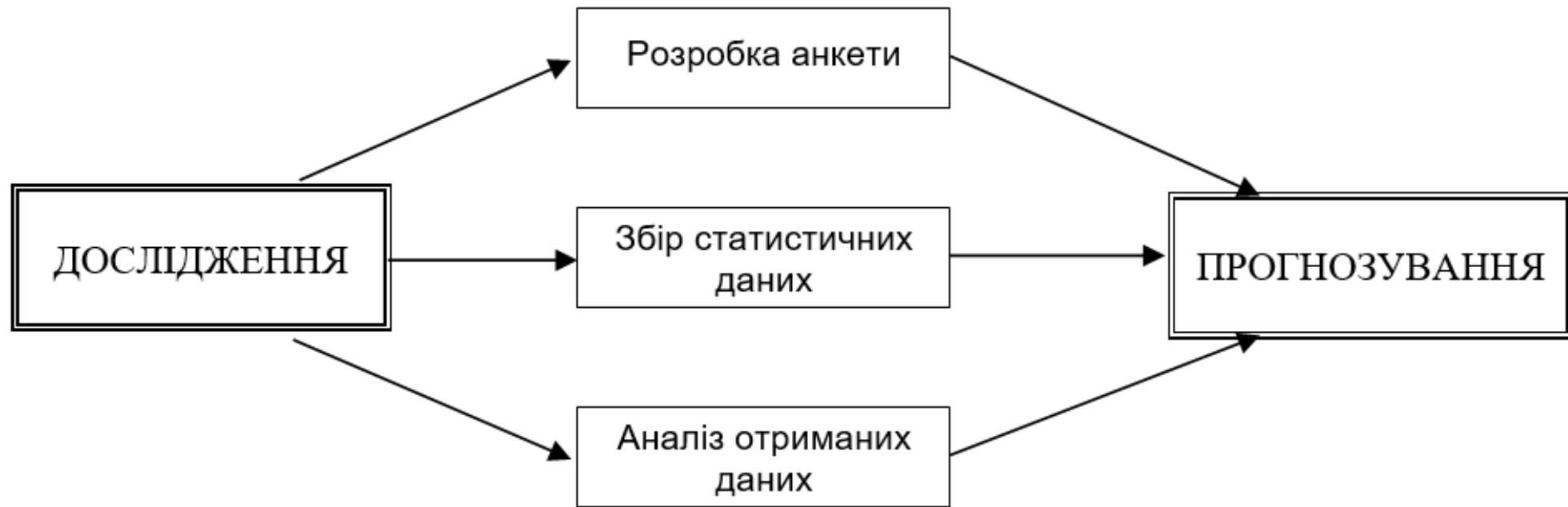

КОМП'ЮТЕРНА РЕАЛІЗАЦІЯ МАТЕМАТИЧНОЇ МОДЕЛІ MEDIAK

Отримані результати дозволяють ефективно розподілити кількість рекламних публікацій TM ARDO в задані періоди часу, в обраних медіа-носіях при заданому бюджеті, враховуючи вартості публікацій та вплив носія, як джерела реклами.

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЦІЛЬОВОЇ АУДИТОРІЇ

Змінні, які використовуються в моделях:

Успішність купівлі ВПТ (Y)	1 - висока успішність 0 – низька успішність
чи має вже людина будь-яку ВПТ (NT) – наявність техн.	1-так, 0-ні
вподобання людини при виборі торгівельної марки (TM) – торгівельна марка	1-ARDO, 2-Bosch, 3-Indesit, 4-Beko, 5-LG, 6-Samsung, 7-Whirlpool, 8-Gorenje, 9-Ariston.
асоціації людини з торгівельною маркою "ARDO" (AA) – асоціації ARDO	1-якість, 2-доступність, 3-комфортність, 4-надійність, 5-мода, 6-не викликає асоціацій
чим займається людина (RZ) – рід занять	1-керівник, 2-спеціаліст, 3-студент, 4-робітник, 5-підприємець, 6-робітник культури, 7-інше
вік покупця (VV) - вік	1-від 18 до 25 років, 2- від 25 до 35, 3- від 35 до 50, 4-від 50 і вище
як людина оцінює свій рівень доходу (RD) – рівень доходу	високий, 2-вище за середній, 3-середній, 4-нижче середнього

РЕЗУЛЬТАТИ ПОБУДОВИ МОДЕЛЕЙ

Dependent Variable: Y1				
Method: ML - Binary Logit				
Date: 04/12/05 Time: 17:21				
Sample: 1 60				
Included observations: 60				
Convergence achieved after 6 iterations				
Covariance matrix computed using second derivatives				
Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
AA	0.182995	0.369489	0.495266	0.6204
NP	-1.425938	0.920577	-1.548961	0.1214
NT	0.819854	1.682433	0.487303	0.6260
OS	-1.105459	1.030880	-1.072345	0.2836
RD	0.585916	0.760225	0.770714	0.4409
RZ	0.698746	0.338396	2.064879	0.0389
SS	-1.197827	0.631397	-1.897108	0.0578
ST	-2.432966	1.250767	-1.945179	0.0518
TM	-0.136931	0.218289	-0.627291	0.5305
TV	0.196055	0.607665	0.322637	0.7470
VV	0.884616	0.620788	1.424988	0.1542
ZV	0.526411	0.658303	0.799648	0.4239
Mean dependent var	0.116667	S.D. dependent var		0.32373
S.E. of regression	0.276012	Akaike info criterion		0.90741
Sum squared resid	3.656754	Schwarz criterion		1.32628
Log likelihood	-15.22240	Hannan-Quinn criter.		1.07125
Avg. log likelihood	-0.253707			
Obs with Dep=0	53	Total obs		60
Obs with Dep=1	7			

Найкраща модель за отриманими результатами є модель LOGIT:

$$Y1 = 1 - @LOGIT(-(0.1829954377 * AA - 1.425937686 * NP + 0.8198544292 * NT - 1.10545945 * OS + 0.5859158226 * RD + 0.6987461991 * RZ - 1.19782716 * SS - 2.432966033 * ST - 0.1369305076 * TM + 0.1960550276 * TV + 0.8846158081 * VV + 0.526410504 * ZV))$$

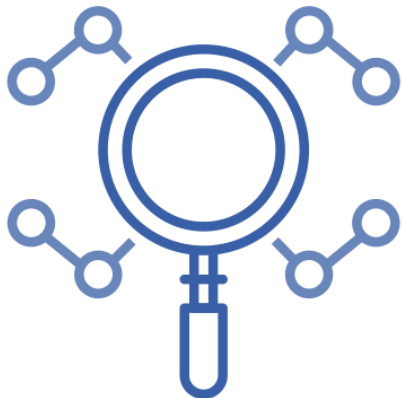
Прогноз моделі:

Root Mean Squared Error	0.246872
Mean Absolute Error	0.134486
Mean Abs. Percent Error	6.577355
Theil Inequality Coefficient	0.443860

ТАБЛИЦЯ КЛАСИФІКАЦІЙ ДЛЯ LOGIT

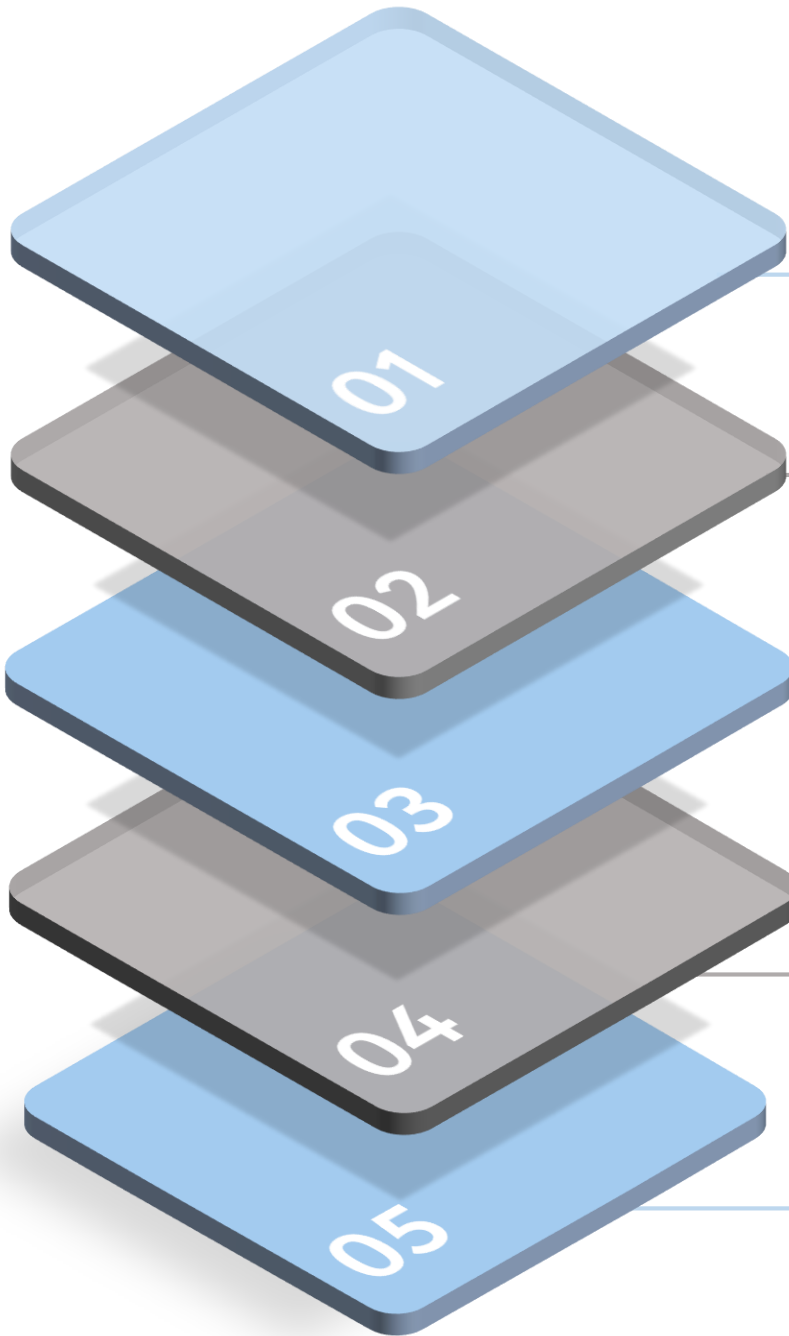
Dependent Variable: Y1						
Method: ML - Binary Logit						
Included observations: 60						
Prediction Evaluation (success cutoff C = 0.5)						
	Estimated Equation			Constant Probability		
	Dep=0	Dep=1	Total	Dep=0	Dep=1	Total
P(Dep=1)≤C	52	4	56	53	7	60
P(Dep=1)>C	1	3	4	0	0	0
Total	53	7	60	53	7	60
Correct	52	3	55	53	0	53
% Correct	98.11	42.86	91.67	100.00	98.11	88.33
% Incorrect	1.89	57.14	8.33	0.00	1.89	11.67
Total Gain °	-1.89	42.86	3.33			
Percent Gain ^{°°}	NA	42.86	28.57			
	Estimated Equation			Constant Probability		
	Dep=0	Dep=1	Total	Dep=0	Dep=1	Total
E(# of Dep=0)	48.88	3.95	52.82	46.82	6.18	53.00
E(# of Dep=1)	4.12	3.05	7.18	6.18	0.82	7.00
Total	53.00	7.00	60.00	53.00	7.00	60.00
Correct	48.88	3.05	51.93	46.82	0.82	47.63
% Correct	92.22	43.62	86.55	88.33	11.67	79.39
% Incorrect	7.78	56.38	13.45	11.67	88.33	20.61
Total Gain °	3.89	31.96	7.16			

Побудована модель
успішності купівлі ВПТ ТМ
ARDO правильно
прогнозує **91.67%**
спостережень

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження зв'язку рекламного звернення з його носіями, в результаті якого **запропоновано математичну модель розподілення рекламних публікацій**, в залежності від впливу медіа-носія, як джерела реклами.

Розроблена її **комп'ютерна реалізація** та використана на прикладі рекламної кампанії для торгівельної марки Ardo.

Розроблено анкету для збору статистичних даних, з метою визначення та прогнозування цільової аудиторії ТМ Ardo.

Виконано регресійний аналіз: успішність купівлі побутової техніки. Побудовано **математичну модель для прогнозування цільової аудиторії** і виконано порівняльний аналіз прогнозів, отриманих кількома методами. Кращою виявилась модель Логіт (похибка не перевищує 7%).

Розроблена в дипломній роботі комп'ютерна програма **може стати частиною великого комплексного програмного продукту**, що забезпечуватиме всі потрібні процеси при медіаплануванні рекламних кампаній.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!